

Іншим важливим завданням інноваційної політики є визначення тих секторів економіки і виробництва, які мають пом'якшити критичну залежність України від імпорту, надмірні масштаби якого обумовлюють вимивання в теперішній час з економіки країни величезних коштів в інтересах інвестування країн імпортерів своєї продукції в Україну, унеможливають створення нових робочих місць в Україні, необхідних для забезпечення повної зайнятості робочої сили, та сприяння інноваційному розвитку цих секторів.

В умовах, коли процеси глобалізації створюють широкі можливості для швидкого пересування між країнами нових знань, ідей, технологій та інформації, а також устаткування, машин, висококваліфікованих спеціалістів, конкурентні позиції тієї чи іншої країни визначаються не стільки їх здатністю створювати нові знання і технології, а перевагами у випередженні можливих конкурентів щодо впровадження інновацій у виробництво і запропонування виробленої на їх основі продукції споживачеві.

Література:

1. Глобальний індекс інновацій (GII) 2020. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-economy> (дата звернення: 07.04.2021).
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 07.04.2021).
3. Неустроєв Ю. Г. Механізм інноваційного розвитку та його вплив на систему економічної безпеки України. *Інвестиції: практика та досвід*. №10. 2021. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/4_2021/13.pdf (дата звернення: 07.04.2021).

Сочинська-Сибірцева І. М.

кандидат економічних наук, доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Дієвим фактором економічного зростання, підвищення добробуту населення, підтримки високого рівня конкурентоспроможності товарів і послуг на міжнародних ринках є забезпечення інноваційного розвитку національної економіки. Постійна загроза виникнення глобальних кризових явищ, всесвітні екологічні проблеми вимагають пошуку наукових шляхів їх подолання з поширенням міжнародного співробітництва й інноваційного партнерства. В зв'язку з цим проблеми технологічного оновлення, модернізації виробничого базису покладені в основу програм подальшого соціально-економічного розвитку країн світу. Це передбачає збільшення обсягу інвестицій на наукові дослідження, інноваційну діяльність задля досягнення високого рівня технологічного лідерства.

Оцінка рівня інноваційного розвитку країни здійснюється за допомогою відповідних міжнародних індексів, що дає змогу вимірювати, аналізувати і регулювати існуюче положення відповідно до ринкової ситуації. Така оцінка дозволяє провести порівняльний аналіз статусу країни відповідно до інших учасників рейтингу. Міжнародний досвід підтримки та стимулювання інноваційного розвитку

країни є досить різноплановим та має ряд відмінностей. Кожна країна діє згідно з державною стратегією економічного розвитку, що забезпечує баланс між реальними потребами економіки та темпами розвитку інноваційної підсистеми.

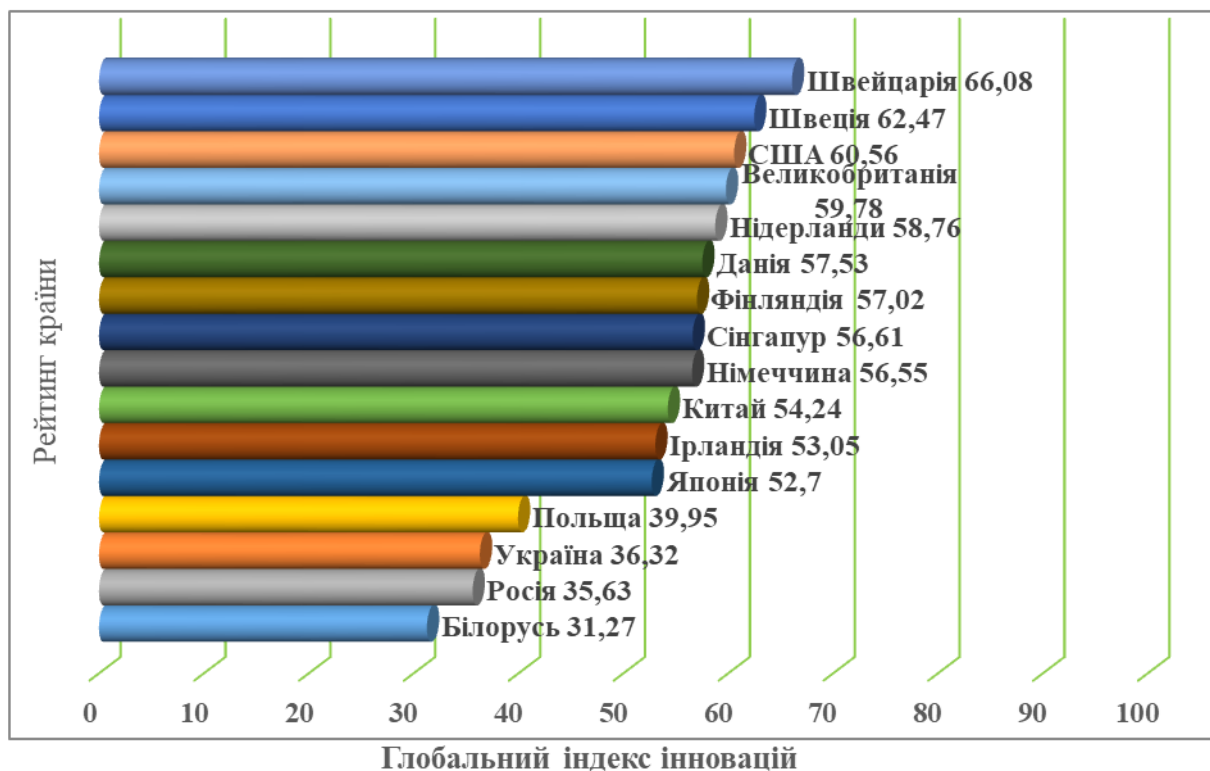
Дослідження потенційних можливостей національної економіки України щодо інноваційного розвитку та їх недостатньої практичної реалізації створює дуже протирічну картину, яку відбиває глобальний індекс інновацій (The Global Innovation Index - GII) та відповідний йому рейтинг країни в світі [1].

Глобальний індекс інновацій (ГИИ) – відображає рейтинг країн світу за рівнем інноваційності, який розраховується за методикою міжнародної школи INSEAD (Франція) з 2007 р. [2]. Вимірювання глобального індексу інновацій сприяє створенню такого середовища, в якому інноваційні фактори підлягають безперервному оцінюванню, що дає змогу своєчасно корегувати та вдосконалювати державну політику в сфері інновацій. Для оцінки рівня інноваційного розвитку використовується наступний механізм: рейтинг кожної країни визначається на основі статистичного аудиту Об'єднаного статистичного центру Європейської комісії (Joint Research Centre - JRC). Спеціалісти JRC дослідили головні показники й розробили спільно з Організацією економічного співробітництва та розвитку (Organization for Economic Co-operation and Development - ОЕСО) методику їх визначення.

Глобальний інноваційний індекс представляє собою багат шарову модель для оцінки та аналізу інноваційних тенденцій. Щорічно критерії переглядаються та оновлюються з метою забезпечення актуальності відображення стану глобальних інновацій. Глобальний інноваційний індекс має певні одиниці структури, що формують його в сукупності для визначення коефіцієнта ефективності. Таким чином визначається значення рівня розвитку інноваційного потенціалу країни з урахуванням чинників, що на нього впливають.

Для проведення щорічної оцінки розроблена спеціальна модель розрахунків, всі показники якої розподілені на вхідні та вихідні під-індекси. Показники вхідного під-індексу визначають і оцінюють фактичний стан інноваційного потенціалу країн, вихідний під-індекс оцінює їх ефективність, тобто ступінь реалізації цього потенціалу в практичній діяльності. Глобальний інноваційний індекс визначається як середнє арифметичне вхідного та вихідного під-індексів, а коефіцієнт ефективності інновацій - як їх співвідношення. Вхідний інноваційний підіндекс оцінює інноваційний стан національних економік з урахуванням складових інституційного середовища, людського капіталу, інфраструктури, ринкового та бізнесового досвіду. Вихідний інноваційний підіндекс визначає результати інноваційної діяльності в економіці з урахуванням знань і технологічних виходів та творчих продуктів. Коефіцієнт ефективності інновацій показує, скільки інноваційних продуктів дана країна отримує в якості своїх входів.

Дослідження базується на аналізі 81 показника, які об'єднані у дві великі групи, одна з яких дозволяє виміряти наявність інноваційного потенціалу (Innovation Input Sub - Index), а друга - його практичне втілення (Innovation Output Sub - Index). Підсумковий індекс ГИИ відображає співвідношення витрат та ефекту щодо інноваційного розвитку економіки кожної країни. За таким індексом визначається рейтинг країни в світовій економіці (рис. 1).

Рис. 1. Рейтинг країн світу за глобальним індексом інновацій (ГІІ) у 2020 р. [3]

Україна у 2020 р. посіла 45 місце з індексом 36,32 (покращила свій минулорічний результат на 2 сходинки). Україна демонструє загальне зростання в рейтингу інноваційного індексу та в субіндексах, здобувши +20 позицій в освіті та +10 в R&D (research and development). Україна також зберегла 2 місце серед країн із доходом нижче середнього. Однак, не може бути задовільним такий рейтинг країни за рівнем інноваційності національної економіки, навіть з певним покращенням. Більш детальний розгляд складових ГІІ України у 2020 р. показує, що інноваційний потенціал (Innovation Input Sub - Index) складає 40,14, тоді як його використання (Innovation Output Sub - Index) – 32,49. Отже, ефективність використання інноваційного потенціалу дорівнює 80,9%.

Література:

1. Інформаційні матеріали щодо стану інноваційної діяльності. Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=69b9a9bf-5fbc-4035-8c0f-ac26b853c0eb&title=InformatsiiniMaterialiSchodoStanuInnovatsiinoiDiialnosti>. (дата звернення: 15.04.2021).
2. About the Global Innovation Index. Режим доступу: <https://www.globalinnovationindex.org/about-gii#:~:text=The%20GII%20relies%20on%20two,economy%20that%20enable%20innovative%20activities>. (дата звернення: 15.04.2021).
3. The Global Innovation Index 2020. Report. Режим доступу: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020.pdf. (дата звернення: 15.04.2021).